

Rok 2018 – podsumowanie upraw kukurydzy

2018-11-07

Podsumowanie sezonu uprawy oraz plonowania kukurydzy w roku 2018

Zbiory już prawie zakończone

Zbiory kukurydzy na ziarno są już prawie zakończone. W analogicznym okresie roku 2017, z powodu chłodnej i deszczowej pogody, rolnicy byli dopiero w połowie zbiorów. W tym roku w zależności od regionu i przebiegu warunków pogodowych, uzyskiwane plony były na podobnym lub, częściej, niższym poziomie niż w roku ubiegłym, przy rekordowo niskiej wilgotności ziarna. Tak znaczne przyspieszenie wegetacji kukurydzy spowodowane było wyższymi niż zazwyczaj temperaturami powietrza oraz deficytem opadów atmosferycznych w całym sezonie wegetacyjnym.

Obecny sezon wegetacyjny był niewątpliwie jednym z najtrudniejszych w ostatnich latach dla rolników uprawiających kukurydzę. Tak znacznego przyspieszenia wegetacji i zróżnicowania warunków pogodowych pomiędzy różnymi regionami nie spodziewał się nikt. Nie jest też łatwo ocenić zachowanie się poszczególnych odmian w tak zmiennym środowisku. Dlatego przy wyborze odmian do uprawy w następnym sezonie należy kierować się takimi ich cechami, które zapewnią możliwie wysoki poziom bezpieczeństwa uprawy.

Siew w optymalnym terminie agrotechnicznym

Z powodu długo zalegającego śniegu oraz niskich temperatur powietrza, sezon wegetacyjny w tym roku rozpoczął się dosyć późno. Jednakże w skutek gwałtownego wzrostu temperatury oraz niskich opadów w kwietniu udało się przeprowadzić siewy kukurydzy w optymalnym terminie agrotechnicznym. Wielu rolników chcąc jak najlepiej wykorzystać wilgoć zgromadzoną w glebie po zimie oraz zapewnić dobre wschody i równomierny rozwój początkowy roślin, dąży do jak najwcześniejszego wysiewu kukurydzy. Należy jednak pamiętać, iż optymalna temperatura gleby na głębokości siewu nasion powinna wynosić około 8°C i tylko niektóre odmiany tolerują surowsze warunki. W warunkach klimatycznych Polski należy się również liczyć z możliwością wystąpienia przymrozków wiosennych w drugiej połowie kwietnia oraz na początku maja, które mogą opóźnić i pogorszyć wschody i wyrównanie roślin. Jednakże w tym roku nic takiego nie miało miejsca a nadzwyczaj ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała szybkiemu wzrostowi kukurydzy. Nie było więc praktycznej możliwości oceny tolerancji poszczególnych odmian na niskie temperatury powietrza. Zazwyczaj jednak mamy do czynienia z większym lub mniejszym stresem termicznym wiosną, dlatego też ze względu na bezpieczeństwo warto wybierać do uprawy te odmiany, które potwierdziły swój bardzo dobry wigor początkowy oraz wysoką tolerancję na niskie temperatury powietrza, jak np. DKC3441 (FAO 240-250).

Susza rolnicza, odmiany HD

Utrzymujące się wysokie temperatury powietrza oraz pogłębiający się deficyt opadów atmosferycznych latem doprowadziły do pogłębienia suszy rolniczej, której efekty stały się najbardziej odczuwalne w województwach lubuskim, wielkopolskim i północnej części dolnośląskiego. Warunki te zakłóciły prawidłowy przebieg krytycznego okresu dla kukurydzy, jakim jest kwitnienie i zapylenie kolb i w większym bądź mniejszym stopniu ograniczyły poziom plonowania odmian. Niekorzystnym skutkiem tego zjawiska można jednak w dużej mierze przeciwdziałać poprzez uprawę odmian kukurydzy o wysokiej tolerancji na warunki suszy. W portfolio marki DEKALB odmiany te noszą oznaczenie HD (Heat and Drought). Charakteryzują się one bardzo wysokim potencjałem plonowania zarówno w standardowych warunkach uprawy, jak i w warunkach stresowych. Te wyjątkowe właściwości wynikają z bardzo dobrej synchronizacji kwitnienia, wysokiej aktywności fotosyntezy oraz silnych korzeni i łodyg. Przykładem takiej odmiany jest średnio późny mieszaniec DKC 3939 (FAO 270-280).

Wyleganie

W tym roku, w przeciwieństwie do roku ubiegłego, nie zaobserwowano istotnych problemów z wyleganiem łodygowym roślin kukurydzy. Sytuacja taka ma głównie miejsce w warunkach obfitych opadów deszczu latem i jesienią oraz przedłużających się zbiorów. Zbiór roślin połamanych pod kolbami jest trudniejszy i przebiega wolniej, a ponadto część kolb może zostać nie zebrana. Ponieważ jednak warunki takie właściwie nie wystąpiły i nie miały wpływu na poziom plonowania, nie można było jednoznacznie stwierdzić które odmiany są bardziej tolerancyjne na to zjawisko. Mając jednak na uwadze sytuację ze poprzedniego sezonu, warto kierować się również tym kryterium w wyborze odmiany do uprawy, tak aby do minimum ograniczyć ryzyko strat.

Agrofagi

Mniejsze niż zazwyczaj było również porażenie roślin kukurydzy przez fuzariozę kolb oraz omacnicę prosowiankę. Było to widoczne na terenie praktycznie całego kraju. Fuzarioza to groźna choroba, która zyskuje na znaczeniu przede wszystkim w latach deszczowych. Omacnicę natomiast można spotkać już praktycznie w całym kraju, a największe straty powoduje na południu Polski. Jednocześnie zaobserwowano zwiększone występowanie główki guzowatej, szczególnie w północnej i centralnej części naszego kraju. Odbiegające od normy nasilenie występowania wymienionych agrofagów było spowodowane niestandardowym przebiegiem warunków pogodowych w ciągu całego okresu wegetacyjnego.

Przyspieszona wegetacja

Wysokie i bardzo wysokie temperatury powietrza w połączeniu z deficytem opadów atmosferycznych w ciągu całego sezonu uprawy kukurydzy spowodowały bardzo wyraźne przyspieszenie, a miejscami skrócenie, wegetacji roślin. Upalna i słoneczna pogoda przyczyniła się do znacznie szybszego niż zazwyczaj osiągnięcia sumy temperatur efektywnych niezbędnych do osiągnięcia dojrzałości kukurydzy, w efekcie czego tegoroczne zbiory rozpoczęły się dużo wcześniej. Było to najbardziej widoczne w regionach o największych niedoborach opadów, czyli na Ziemi Lubuskiej, w Wielkopolsce oraz na Dolnym Śląsku. Były to również miejsca o najniższym w tym roku poziomie plonowania kukurydzy, często nawet bez względu na wysoki potencjał plonotwórczy stanowiska z poprzednich lat. W pozostałym regionach Polski ilość opadów nie odbiegała tak znacząco od normy, przyspieszenie wegetacji nie było aż tak widoczne i w rezultacie poziom plonowania kukurydzy również był zbliżony do średniej z wielolecia. Jednocześnie, na terenie całego kraju, odnotowano rekordowo niskie wilgotności ziarna w czasie zbioru, często poniżej 19%.

Późne odmiany

W tak ekstremalnych warunkach zbierano wcześniej nawet najpóźniejsze odmiany możliwe do uprawy na terenie Polski. Można błędnie przypuszczać, iż istnieje możliwość powodzenia uprawy odmian o wysokich wartościach FAO. Z pewnością raz na kilka lat, uda się to, lecz w przypadku chłodnej i deszczowej pogody, np. lata 2016-2017, odmiany te mogą być zbierane

bardzo późno i przy gorszych parametrach jakościowych. Pomimo więc ogólnie znanej zależności pomiędzy poziomem plonowania a wczesnością odmian kukurydzy, należy zachować zdrowy rozsądek i wybierać do uprawy mieszańce, które zapewnią wysoką wydajność oraz odpowiedni termin zbioru nawet w latach o chłodnej i deszczowej pogodzie jesienią. Przykładem takiej właśnie odmiany jest nowy średnio późny mieszaniec DKC 3972 (FAO 270-280). Jest on polecany do uprawy na terenie Polski Południowej i częściowo centralnej z przeznaczeniem na ziarno. Stanowi on optymalne połączenie rekordowo wysokiego potencjału plonowania oraz wczesności umożliwiającej przeprowadzenie zbioru w optymalnym terminie w każdych warunkach. Odmiana charakteryzuje się dobrym wigorem wiosennym i tolerancją na niskie temperatury powietrza oraz niską podatnością na wyleganie. Dodatkowym jej atutem jest unikalna cecha podwyższonej tolerancji na wysokie temperatury powietrza latem i okresowe niedobory wody w glebie (HD – Heat and Drought). Cechy te sprawiają, iż odmiana ta jest ciekawą propozycją dla wszystkich osób oczekujących najwyższych i stabilnych plonów.

